

# **REFERAT Sundheds- idræts- og kulturudvalget 2022-2025 d. 08-03-2023**

**Mødedato** Onsdag d. 08. marts 2023 kl. 16:00

**Mødested** Havndal Sundhedshus, Kirkevej 2B, Havndal

## Indholdsfortegnelse

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Status på Havndal Sundhedshus.....                                                              | 3  |
| Status på deltagelse i forskningsprojekterne Havndals Kooperativ og Børnenes Kooperativ.....    | 5  |
| Godkendelse af Samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Regi | 8  |
| Samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel.....                                      | 10 |
| Mogens Nyholm, Radikale Venstre anmoder om sag på SIK-udvalgets dagsorden vedr. børn og ung     | 12 |
| Politik for borgere med særlige behov i høring.....                                             | 15 |
| Gensidig orientering.....                                                                       | 17 |

## Punkt 21: Status på Havndal Sundhedshus

29.00.04-G01-1-23

### Resume

*I sagen gives status på aktiviteter i Havndal Sundhedshus.*

*Ligeledes orienterer sagen om igangværende og kommende initiativer for at bevare og øge aktiviteten i sundhedshuset.*

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til Sundheds-, Idræts- og Kulturudvalget

1. at orienteringen om aktiviteter i Havndal Sundhedshus tages til efterretning.

### Beslutning

Taget til efterretning.

### Sagsfremstilling

Havndal Sundhedshus blev indviet d. 1. april 2022. Siden har Havndal Sundhedshus været åben for aktiviteter. Sundhedshuset huser både kommunale indsatser og borgerdrevne aktiviteter.

Sundheds-, Idræts- og Kulturudvalget blev d. 23. august 2022 orienteret om aktiviteter i Havndal Sundhedshus samt om udfordringer med rekruttering til indsatserne i sundhedshuset.

Kommunens fagområder anvender sundhedshuset til aktiviteter i Havndal. Eksempler herpå:

- Frivilligguiden på omsorgsområdet arrangerer stoleyog og afholder mandagscafé og strik/hækling i Madam Blå.
- Tandplejen har et godt samarbejde med Havndal Børneby og inviterer til arrangementer i sundhedshuset, hvor børnene får udleveret tandbørster og der spises frugt i fællesskab. Tandplejen har afholdt fire arrangementer i 2022 og flere er i kalenderen i 2023.
- Sundhedsplejen har god aktivitet i overvægtsklinikken.
- Rehabiliteringsenheden havde sidste år et rehabiliteringshold på tværs af diagnoser. Holdet havde 100% fremmøde. Der er planlagt et nyt forløb på tværs af diagnoser med opstart i februar 2023.
- Dagplejen mødes i sundhedshuset.
- Åben rådgivning fra familieområdet

Der opleves stadig udfordringer med at få borgere nok til at bruge de kommunale tilbud. F.eks. har familieområdet ikke fået henvendelser til deres tilbud "De utrolige år". Derfor arbejdes der nu på at rekruttere via skole og sundhedspleje. Der opleves begrænset aktivitet og tilbud fra de øvrige forvaltninger. Det skyldes hovedsageligt få henvendelser til de tilbudte indsatser der har været afholdt eller planlagt i sundhedshuset. Erfaringen viser, at der må alternative rekrutteringsveje til og tænkes i alternativer til de standardtilbud, som de forskellige områder normalt har. Et eksempel herpå er rehabiliteringsenhedens tværdiagnosehold. Holdet på tværs af diagnoser blev oprettet fordi man ikke oplevede nok henvisninger til rehabiliteringshold målrettet de enkelte diagnosegrupper.

Pr. 1. januar 2023 er der startet en ny koordinator. Koordinatoren er i gang med at opstarte nye og vedligeholde gamle samarbejder. Forventningen er, at det vil føre til flere kommunale aktiviteter i sundhedshuset.

Sundhedshuset bruges også af frivillige og foreninger i Havndal. Der er jævnligt kortspil og bankospil, ligesom foreninger bruger lokalerne til afholdelse af møder. Der afholdes suppeaftener og der arbejdes på at udvide med burgeraften og spaghettiaften. Alt dette understøtter koordinatoren også og indgår i dialog med frivillige og foreninger om muligheder for brug af sundhedshusets lokaler til forskellige aktiviteter og arrangementer.

MedAssist har d. 1. januar 2023 åbnet en lægeklinik i Havndal Sundhedshus. Her er der mulighed for at møde en speciallæge i almen medicin, en sygeplejerske og en SOSU-assistent. Under etablering af Havndal Sundhedshus var det et ønske, at 1. salen blev indrettet med klinikfaciliteter, så det var muligt at leje lokaler ud til praktiserende læger eller andre private sundhedsaktører. Koordinatoren i Havndal Sundhedshus er i løbende dialog med lægeklinikken om henvisninger til kommunens tilbud. Forventningen er, at lægeklinikken og samarbejdet hermed vil øge sammenhængskraften og aktiviteten i Havndal Sundhedshus idet flere borgere nu har deres daglige gang i sundhedshuset. Det er også forventningen at flere borgere vil blive henvist til de kommunale tilbud i sundhedshuset.

Der er ligeledes udlejet et lokale på 2. sal til TeenageTrivsel, der tilbyder metakognitiv coaching.

Generelt opleves det, at den ældre del af befolkningen i lokalområdet anvender sundhedshuset. Det er dog et udviklingsområde at inspirere familierne i området til også at bruge sundhedshuset. Arbejdet i den kommende tid vil derfor hovedsageligt fokusere på at skabe rum for forskellige fællesskaber i sundhedshuset. Der er flere idéer i spil, heriblandt at øge samarbejdet med kirken ifm. arrangementer der. Der arbejdes også på tema-arrangementer, hvor generationer kan mødes om et tema, f.eks. fastelavn med historiefortælling om traditionerne fra de ældre og tøndeslagning for børnene. Der arbejdes generelt med at skabe aktiviteter, der tiltrækker forskellige generationer. I Vinterferien var der planlagt to brædspilseftermiddage for byens børn, hvor flere af byens børn deltog.

De ønsker der er for udviklingen af aktiviteter i Havndal Sundhedshus sammentænkes også med den områdefornyelse, som Udvikling, Miljø og Teknik arbejder med i Havndal i de kommende år. En områdefornyelse er en helhedsorienteret indsats, hvor kommunen gennemfører anlægsopgaver for at sikre et attraktivt nærmiljø og forbedre det fysiske bymiljø. Områdefornyelsen i Havndal løber indtil 2028. Områdefornyelsen kan blandt andet understøtte udviklingen i sundhedshuset med indretning af lokaler til specifikke aktiviteter.

## **Økonomi**

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

## **Bilag**

SIK udvalg marts 2023 (002)

## Punkt 22: Status på deltagelse i forskningsprojekterne Havndals Kooperativ og Børnenes Kooperativ

29.30.00-P20-1-22

### Resume

*I sagen gives en status på to forskningsprojekter som Randers Kommune indgår i. Forskningsprojekterne udføres i samarbejde med Aarhus Universitet og Steno Diabetes Center Aarhus.*

*I Havndals Kooperativ er der gang i en lang række aktiviteter, der skal styrke trivsel og sundhed for børnene i Havndal.*

*Projektet Børnenes Kooperativ er i sin indledende fase. Aktiviteten her handler i høj grad om at få planlagt de kommende år og få involveret de rette aktører i lokalsamfundene.*

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til Sundheds-, Idræts- og Kulturudvalget

1. at orienteringen om Havndals Kooperativ og Børnenes Kooperativ tages til efterretning

### Beslutning

Taget til efterretning.

### Sagsfremstilling

Randers Kommune indgår i forskningsprojektet 'Havndals Kooperativ - sunde og glade børneliv'.

Forskningsprojektet udføres i samarbejde med Aarhus Universitet og Steno Diabetes Center Aarhus. I forlængelse heraf viderefører Randers Kommune samarbejdet i et nyt forskningsprojekt: Børnenes Kooperativ.

#### Havndals Kooperativ - sunde og glade børneliv:

Projektets formål er at styrke trivsel og sundhed for børn og unge i Havndal. Projektet bygger på en systemorienteret tilgang. Målet er at involvere hele lokalsamfundet og på den måde nå frem til fælles løsninger. Det centrale i tilgangen er, at det er lokalsamfundet, der er eksperterne på deres lokalområde.

I efteråret 2021 og foråret 2022 blev der afholdt flere workshops i Havndal. Deltagerne var medarbejdere fra Randers Kommune, udvalgte borgere og vigtige aktører fra lokalsamfundet. Sammen kom de frem til, hvad der påvirker børnenes trivsel samt hvilke tiltag de ønskede at arbejde videre med. Med det mål at skabe sunde og glade børneliv i Havndal. Det er borgerne i Havndal, der selv står for mange af de aktiviteter de har fundet frem til.

Havndal er af byrådet blevet udvalgt til områdefornyelse. En områdefornyelse er en helhedsorienteret indsats, hvor kommunen over 3-5 år gennemfører anlægsopgaver. Det sker for at sikre et attraktivt nærmiljø og forbedre det fysiske bymiljø.

En del af aktiviteterne i Havndals Kooperativ udvikles og afholdes som en del af områdefornyelsen. Nogle aktiviteter drives udelukkende af borgerne i Havndal. Andre aktiviteter skal ses i sammenhæng med aktiviteter i Havndal Sundhedshus.

I øjeblikket arbejdes der blandt andet med:

- Opstilling af en infoskærm i Brugsen. Her kan borgerne holde sig orienteret om aktuelle aktiviteter i byen
- Oprettelse af en facebookside med information til borgerne om aktiviteter i byen
- Etablering af et midlertidigt uderum til unge og udnævnelse af 'Ungeambassadører'
- Fællesspisning
- Opstilling af basketkurve
- Aktiviteter i hallen for hele familien, f.eks. med opstilling af hoppepuder
- Etablering af padelbaner
- Reetablering af søstien, så det er muligt at gå en tur om søen

I løbet af 2023 afprøves 'Havndals Udelivs-eksperimentarium'. Nordea-fonden har givet 385.000 kr. i støtte til projektet. Gennem områdefornyelsen støtter Randers Kommune også projektet med 385.000 kr. I Havndals Kooperativ er der blandt andet peget på, at et aktivt udeliv er vigtigt for børnenes trivsel. Det skal projektet støtte op om.

Der er mange uudnyttede områder nær skolen. De områder skal i spil når der laves forskellige uderum. Uderummene skal indbyde til fordybelse, leg og bevægelse. Projektet vil være eksperimenterende og undersøgende på, hvad der virker bedst for børn og personale i skole og SFO. Aktiviteterne udvikles og bygges sammen med både børn og personale. Aktiviteterne i Havndals Udelivs-eksperimentarium vil give mulighed for, at der kan leges, læres og dannes venskaber på kryds og tværs. Idéerne til aktiviteter er blandt andet:

- Et hængekøjeområde til hygge og afslapning
- Labyrint i bæredygtige materialer f.eks. halmballer
- Klatrebane
- Anskaffe aktivitetsrygsække til organiserede udeaktiviteter
- Udvide blåaktiviteter
- Etablere en vandbane vha. PVC-rør, spande og lignende.

Det er meningen, at mange af aktiviteterne også vil være tilgængelige udenfor SFO'ens åbningstider. På den måde kan de bruges af alle byens børn og voksne.

Forskningsprojektet Havndals Kooperativ er fortsat i gang og drives hovedsageligt af borgerne i Havndal, Steno Diabetes Center Aarhus og Aarhus Universitet. Der er ingen slutdato for forskningsprojektet, da ønsket er, at borgerne fortsat vil samarbejde om aktiviteter, der kan fremme sunde og glade børneliv.

### **Børnenes Kooperativ**

Randers Kommune fortsætter det gode samarbejde med Steno Diabetes Center Aarhus og Aarhus Universitet i et nyt forskningsprojekt: Børnenes Kooperativ. Det nye forskningsprojekt kan ses som en udvidelse af Havndals Kooperativ.

Forskningsprojektet er et samarbejde mellem Steno Diabetes Centrene i Aarhus, København og Sjælland, Aarhus Universitet, Deakin Universitet i Australien, Sund By Netværket og Center for Forebyggelse i Praksis ved KL.

Randers Kommune er en af fem kommuner, der er en del af projektet. De øvrige kommuner er Syddjurs Kommune, Odsherred Kommune, Vordingborg Kommune og Halsnæs Kommune.

Projektet er støttet af Novo Nordisk Fonden med lige knap 10 mio. kr. Heraf får Randers Kommune 800.000 kr. Disse midler bruges blandt andet til ansættelse af en projektkoordinator i kommunen.

Koordinatorens rolle er at sikre den lokale opbakning til projektet.

Derudover er der afsat 100.000 kr. der kan bruges til aktiviteter i lokalsamfundene.

Formålet med Børnenes Kooperativ er at undersøge om en systemorienteret tilgang kan skabe sunde bevægelsesvaner hos børn i alderen 6-12 år. Og derved skabe bedre sundhed og trivsel for børnene. Herunder sund vægtudvikling, søvn og mental sundhed. I projektet er det lokalsamfundet, der er med til at pege på udfordringerne og udvikle løsningerne.

Projektets målgruppe er skolebørn i alderen 6-12 år. Erfaringer fra Havndals Kooperativ viser, at skolen en helt central rolle i projektet. Skolen kan blandt andet være behjælpelig med at kommunikere information om projektet. Og ved at skolen bakker op, er det muligt at få involveret flest mulige familier og børn i projektet. Det er både aktuelt i den indledende fase ift. indsamling af data og senere i projektet ift. deltagelse i workshops og planlægning af aktiviteter. Forvaltningen har derfor holdt et indledende møde med Børn- og Skoleforvaltningen, hvor projektet blev præsenteret. Blandt andet grundet de gode erfaringer fra Havndals Kooperativ møder projektet stor opbakning i de kommunale forvaltninger. Projektets fokus på bevægelse og trivsel passer godt ind i de øvrige fagområders fokus. Der vil løbende være dialog med alle relevante områder for at sikre opbakning til projektet.

Projektet er designet som et 'ventelisteprojekt'. Derfor skal der udvælges to lokalsamfund i Randers Kommune. Et lokalsamfund, der bruges som interventionsområde. Her starter projektets aktiviteter med workshops og lignende. Det andet lokalsamfund, der bruges som kontrolområde. Efter nogle år igangsættes projektets aktiviteter også her.

Lokalsamfundene er udvalgt i dialog med de relevante forvaltninger. Der er også kigget på sundhedsprofilen og de særligt sociodemografisk udfordrede områder. På den baggrund peger vi på Øster Tørslev og Fårup. I Øster Tørslev igangsættes aktiviteterne først. I Fårup igangsættes aktiviteterne om nogle år.

### **Projektet løber**

Projektet er i sin indledende fase. Aktiviteterne vil i den kommende tid dreje sig om at få udpeget, kontakten og inddraget relevante aktører i lokalsamfundet. Særligt fokus er på at indlede en dialog med skolen i de to områder. Koordinatoren og forskningsteamet vil trække på alle de gode erfaringer fra Havndals Kooperativ.

I efteråret 2023 vil der blive lavet en lokal børne-sundhedsprofil i begge lokalsamfund. Her bliver børnene bl.a. spurgt ind til deres mentale sundhed, bevægelsesvaner og søvn. De lokale data danner bl.a. grundlag for de workshops, der skal afholdes og de aktiviteter der efterfølgende sættes i gang. Ligesom i Havndals Kooperativ skal der afholdes en række workshops for borgere, lokale aktører og medarbejdere. De forventes afholdt i foråret 2024. Efterfølgende vil lokale arbejdsgrupper arbejde videre med de ting de finder frem til kan påvirke børnenes bevægelsesvaner.

## **Økonomi**

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

## **Punkt 23: Godkendelse af Samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland**

29.12.00-P27-1-23

### **Resume**

*Sundhedssamarbejdsudvalget i Midtjylland har sendt Samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland til godkendelse i kommunerne og regionsrådet. I sagen præsenteres mål og indsatser i samarbejdsaftalen, samt orienteres om Sundhedsplejens arbejde med at understøtte amning.*

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Sundheds-, Idræts- og Kulturudvalget

1. at godkende Samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland

### **Beslutning**

Godkendt.

### **Sagsfremstilling**

Sundhedssamarbejdsudvalget i Midtjylland godkendte den 19. december 2022 samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland. Samarbejdsaftalen er nu sendt til godkendelse i kommunerne og regionsrådet.

Fødeplanudvalget i Midtjylland har udarbejdet et udkast til en samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland. Fødeplanudvalget er et tværfagligt og tværsektorielt forum. Det er etableret som et led i sundhedsaftalesamarbejdet mellem regionen, kommunerne og praksissektoren. Fødeplanudvalget bidrager til udvikling og koordinering på svangreområdet på tværs af hospitaler samt mellem hospitaler, kommuner og almen praksis.

Fødeplanudvalget drøftede på møde i marts 2022 resultaterne i LUP-undersøgelsen (Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser) med særligt fokus på amning/barnets ernæring. Det blev konstateret, at der arbejdes lokalt på de enkelte fødesteder med løbende opfølgning og forbedringsindsatser på baggrund af brugertilfredshedsmålingerne. I forhold til resultaterne var der enighed om, at tilfredsheden generelt ligger på et højt niveau. Tilbagemeldingerne peger dog på, at amning/barnets ernæring samt forældre- og fødselsforberedelse er områder med mulighed for forbedring. Det fagligt-administrative niveau i klyngerne har derfor drøftet LUP-resultaterne med særligt fokus på disse to områder.

Input til mulighederne for styrkelse af indsatsen har på den baggrund resulteret i udkast til 'Samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland'.

Samarbejdsaftalen danner rammen om en række indsatser. Indsatserne skal styrke resultaterne på området.

Samarbejdsaftalens målsætninger er:

- Øget ammefrekvens: Andelen af børn, der ammes, skal stige i løbet af en 5-årig periode.
- Øget brugeroplevet kvalitet: Tilfredsheden på relevante spørgsmål LUP'en i Region Midtjylland skal stige i løbet af en 5-årig periode.

Indsatserne i samarbejdsaftalen er:

1. Udarbejdelse af faglig ramme for en styrket indsats vedr. amning/barnets ernæring
2. Styrkede kompetencer 1: Øget andel IBCLC-certificerede ammekonsulenter (IBCLC står for International Board Certified Lactation Consultant, og er en anerkendt uddannelse og international certificering af

ammekonsulenter/-vejledere)

3. Styrkede kompetencer 2: Fælles kompetenceudvikling med sigte på et højt basiskompetenceniveau
4. Etablering af implementeringsnetværk med fokus på amning

#### Amning i Randers Kommune:

Hovedparten af de gravide har under graviditeten et ønske om at amme deres nyfødte barn. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at spædbørn ammes fuldt, til de er omkring 6 måneder. De nuværende tal viser, at den gennemsnitlige varighed af amning efter barnets fødsel i Region Midtjylland er en del under Sundhedsstyrelsens anbefalinger. På landsplan ammer 56,8 % af mødrene deres børn i 17 uger, og 18,2 % af mødrene ammer deres børn i 26 uger. I Randers Kommune ammer 61,9 % af mødrene deres børn i minimum 17 uger (ca. 4 måneder). 24,4 % af mødrene ammer deres børn efter 26 uger (ca. 6 måneder). Kommunens sociodemografiske sammensætning kommer ikke til synlighed når ammelængde og ammefrekvens sammenlignes med de øvrige kommuner i Region Midtjylland.

Med afsæt i Randers Kommunes målsætning om at reducere ulighed i sundhed, har sundhedsplejen i mere end 10 år arbejdet med en differentieret indsats ift. amning. Det betyder, at alle mødre screenes med et evidensbaseret screeningsredskab med fire enkle spørgsmål. Er der en score over cut-off udløser det et fokuseret ammebesøg. Besøget gives for at yde ekstra støtte til amning. Der gives 200-225 amme-kontakt-besøg om året, hvilket svarer til, at ca. 20% af mødrene får besøget.

I Samarbejdsaftalen står, at "der i alle kommuner og på alle fødesteder (inkl. pædiatri, herunder neonatalafsnit) er et tilstrækkeligt antal IBCLC-uddannede". Sundhedsplejen i Randers Kommune har på nuværende tidspunkt 3 uddannede IBCLC-certificerede ammevejledere. Sundhedsplejen vurderer, at der løbende bør uddannes yderligere 1-2 IBCLC-certificerede ammevejledere, for at kommunen har et tilstrækkeligt antal. Udover de IBCLC-certificerede ammevejledere har mere end halvdelen af sundhedsplejerskerne inden for de seneste tre år været på kursus om amning. Der er et stort fokus på kompetenceudvikling i egen organisation.

Endvidere er der oprettet en ammeklinik. Her kan mødre med udfordringer ift. amning opnå råd og vejledning. Driften varetages af de 3 IBCLC-certificerede ammekonsulenter.

Sundhedsplejen oplever et godt samarbejde med hospitalet. Sundhedsplejen har for en del år siden udarbejdet retningslinjer for samarbejdet mellem fødestedet på Randers Regionshospital for at styrke overgangen og samarbejdet mellem kommune og region. Denne nye samarbejdsaftale vil understøtte og optimere overgangen mellem fødested og den kommunale sundhedspleje. Dette skal bidrage til en øget borgertilfredshed.

#### Implementering af samarbejdsaftalen i Randers Kommune:

For at Randers Kommune lever op til samarbejdsaftalens indsats 2 bør der, som tidligere beskrevet, uddannes 1-2 IBCLC-certificerede ammekonsulenter.

De øvrige indsatser udvikles og implementeres i løbet af 2023 og 2024.

Randers Kommune oplever et godt samarbejde med regionen ift. nybagte familier og amning, og forventningen er at indsatserne i samarbejdsaftalen vil bidrage yderligere til det gode samarbejde.

### **Økonomi**

Parterne i samarbejdsaftalen afholder egne udgifter relateret til aktiviteterne.

Den økonomi, der knytter sig til samarbejdsaftalens implementering og efterfølgende drift, er vanskelig at fastslå endeligt på tidspunktet for samarbejdsaftalens indgåelse. Det skyldes, at der i flere henseender er tale om udviklingsaktiviteter. Det kan muligvis blive aktuelt at tage stilling til konkrete økonomiske forpligtelser som en del af implementeringen efterhånden som udviklingsaktiviteterne konkretiseres. Derudover bør der forventes fælles udviklingsomkostninger til etablering af fælles kompetenceudvikling.

### **Bilag**

# Punkt 24: Samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel

27.00.00-A00-33-21

## Resume

*I regi af sundhedssamarbejdet i Region Midtjylland er der udarbejdet en samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel. Aftalen skal understøtte, at aktørerne omkring børn og unge i psykisk mistrivsel skaber et bedre og mere sammenhængende forløb.*

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Sundheds-, idræts- og Kulturudvalget

1. at orienteringen om samarbejdsaftale om børn og unge i mistrivsel tages til efterretning.

## Beslutning

Taget til efterretning.

## Sagsfremstilling

Mental sundhed hos børn og unge samt børn og unge i psykisk mistrivsel er et væsentligt prioriteret fokusområde i både Sundhedssamarbejdsudvalget i Midtjylland samt de politiske sundhedsklynger i Midtjylland. Sundhedssamarbejdsudvalget har derfor mandag den 19. december 2022 godkendt Samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel og anbefalede i den sammenhæng de 19 byråd i Midtjylland og regionsrådet at godkende samarbejdsaftalen, da den vil være et væsentligt skridt mod et nærmere samarbejde om den pågældende målgruppe. Dette sker med henblik på ikrafttrædelse den 1. maj 2023.

En væsentlig udfordring for børn og unge med psykisk mistrivsel eller psykisk sygdom er, at aktørerne ikke i tilstrækkelig grad kommunikerer og koordinerer indsatser og forløb. Der er således i dag ikke en robust infrastruktur, som understøtter kommunikation og koordination på tværs af aktørerne.

Formålet med samarbejdsaftalen er at sikre, at de aktører, der arbejder med målgruppen, kan understøtte hinanden med henblik på, at børn og unge i psykisk mistrivsel får et bedre og mere sammenhængende forløb.

Samarbejdsaftalen skal således bidrage til:

- at borgerne oplever et sammenhængende forløb af høj kvalitet, hvor indsatserne er samtidige og koordinerede mellem parterne ud fra borgerens behov
- at skabe tydelige kommunikationsveje mellem kommunerne, de praktiserende læger og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling
- at understøtte implementeringen af Sundhedsstyrelsens forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelse.

Aftalen skal derigennem understøtte samarbejdet om at realisere målet i sundhedsaftalen om at mindske mistrivsel hos børn og unge.

Samarbejdsaftalen består af tre delindsatser:

- Implementering af Sundhedsstyrelsens forløbsprogrammer for børn og unge med psykisk sygdom med fokus på de generiske anbefalinger, der vedrører det tværsektorielle samarbejde.
- Oprettelse af en elektronisk kommunikationsvej mellem almen praksis og kommuner om børn og unge i psykisk mistrivsel med henblik på at styrke samarbejdet og dialogen.
- Rådgivning fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling. Der tilbydes blandt andet faste kontaktpersoner og faste mødetidspunkter for sparring og rådgivning.

Delindsatserne bygger på eksisterende positive erfaringer fra en række satspuljeprojekter samt eksisterende tilbud i visse kommuner. Konkret vil samarbejdsaftalen samlet betyde, at region, kommuner og almen praksis

forpligter sig til at samarbejde og koordinere om barnet/den unge på tværs af sektorgrænser på baggrund af Sundhedsstyrelsens anbefalinger herom samt at stå til rådighed for hinanden til faglig sparring og rådgivning for at koordinere og tilbyde den bedste indsats til barnet/den unge på rette tidspunkt.

Samarbejdsaftalen stiller ikke krav til serviceniveauet i kommunerne og forholder sig ikke til de konkrete indsatser, der eventuelt iværksættes i kommunerne, hos de praktiserende læger eller i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling.

Samarbejdsaftalen understøtter Randers Kommunes kommende sundhedspolitikks fokus på mental sundhed, børn og unge og tværgående samarbejde.

Samarbejdsaftalen er vedlagt sagsfremstillingen og fremlægges til godkendelse i Børne- og familieudvalget og Socialudvalget og til orientering i Sundheds-, idræts- og kulturudvalget.

## **Økonomi**

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser.

## **Bilag**

Udkast til Samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel

## **Punkt 25: Mogens Nyholm, Radikale Venstre anmoder om sag på SIK-udvalgets dagsorden vedr. børn og unges trivsel**

00.01.00-G01-24-23

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at udvalget beslutter om forvaltningen skal lave data på baggrund af Radikale Venstres forslag

### **Beslutning**

Udvalget er enig i, at børn og unges stigende mentale mistrivsel er en akut samfundsudfordring, og derfor har det også en central rolle i kommunens nye Sundhedspolitik, der nu skal implementeres over hele kommunen. Her er der blandt fokus på trivsel og fællesskaber og på at styrke børn og unges mentale sundhed gennem et fokus på forskellighed, positiv selvopfattelse og digital dannelse, samt på at understøtte positive inkluderende fællesskaber, som inviterer til bevægelse og meningsfulde aktiviteter, både i skolen som i fritids- og foreningslivet.

Implementeringen af vores Sundhedspolitik skal ske gennem vedblivende dialog og koordinering på tværs, - både internt som med eksterne partnere. Der skal skabes overblik mellem eksisterende som nye tiltag og vi skal inddrage mere viden for bedre at kunne målrette indsatserne.

I budgetaftalen for 2023-26 fremgår det, at der skal udarbejdes en trivselsplan for kommunen, og at denne plan blandt andet skal give et samlet overblik over de mange forskellige indsatser der er i regi af kommunen.

Direktionen har d. 2. februar godkendt kommissoriet for Trivselsplanen, og status for planen fremlægges for SIK-udvalget i juni.

På dagens udvalgsmøde i SIK har vi desuden godkendt en samarbejdsaftale, mellem region Midtjylland og de 19 kommuner i regionen, som omhandler børn og unge i mistrivsel, og som skal understøtte, at aktørerne omkring børn og unge i psykisk mistrivsel skaber bedre og mere sammenhængende forløb. Endelig kan det nævnes, at Børn og Unge mentale sundhed er det ene af to områder, som Randersklyngen har valgt at arbejde med i de kommende år.

### **Sagsfremstilling**

Mogens Nyholm, Radikale Venstre har i mail af 15. februar 2023 fremsendt følgende:

#### **Lup på børn og unges trivsel**

Denne sag er sket under inspiration af tema artikler i Danske kommuner #1, side 21-27.

Emnet børns og unges mentale sundhed tages op, fordi unge med mentale udfordringer er stigende, og det i bekymrende grad, og der er i høj grad brug for et faktatjek. Et holdbart kommunalt faktatjek kræver velovervejede tanker herom og handlinger der nytter, og at der tænkes på tværs af de mest relevante forvaltninger.

#### **Indledning**

Citater fra kilde:

"Børn og unges trivsel er broget. Langt de fleste børn trives og har det godt. Men et stort mindretal lider af alvorlig mistrivsel, og 15% får en psykiatrisk diagnose, inden de fylder 18 år... ydermere 13 % af alle børn får mindst en psykiatrisk diagnose, inden de fylder 16 år".

"Kommunerne skal have særligt fokus på de børn, som vi ved, er i størst risiko for at udvikle psykisk sygdom senere i livet. Fattigdom, skilsmisse, lav uddannelse, misbrug og psykisk syge forældre er kendte risikofaktorer".

"Mistrivslen er flyttet ind i middelklassen".

"Det nytter ikke noget, at vi får en diskussion, der handler om, at det er skolens skyld, eller sociale midiers eller præstationskulturens. Kernen i ny udsathed (hos de unge!), er, at det er sammenfaldet af de mange ting, som gør tårnet vakler. Ny udsathed er, når overbelastningen bliver for meget".

I kilden læses tillige: "Det er i dag veldokumenteret, at høj skærmtid hos børn og deres forældre øger risikoen for, at børn udvikler mentale helbredsproblemer. Så når du ser et lille glad barn i klapvogn, mens moderen er dybt optaget af sin mobiltelefon, så har du grund til at være bekymret ... det lille barn har brug for et levende ansigt, som sætter ord og ansigtsudtryk sammen.... Barnet har brug for sociale stimuli, som man får ved at have kontakt til et andet menneske. Alle de mange tusinde små nonverbale kommunikationssignaler lærer man kun ved at være sammen med andre mennesker".

## **INDLEDNING OG DERMED CITATER SLUT.**

**Radikale Venstre i Randers kommune** er optaget af ovenstående, og tænker Randers kommune må tage fokus og handling på de bekymrende tendenser, der ses hos børnene og de unge.

I tema artiklerne gives bl.a. følgende tanker og ideer med relation til Sundhed, idræt og kulturudvalget:

Kommunens opgave med at sikre gode rammer i fritids og kulturlivet fortsætter op i ungdomslivet. Teenageårene er de allersværeste. Her er fællesskaberne en undervurderet vitaminpille for det mentale helbred, og derfor er det vigtigt med forskellige kultur og fritidstilbud i lokalområdet. Også ikke konkurrenceprægede tilbud.

Forslag og tanker til bedre mental sundhed bedre mental sundhed der vedrører Sundheds, idræt og kulturudvalget - der gives i artiklerne:

- Kommunen skal sørge for, at der er mange forskellige kultur og fritidstilbud i lokalområdet, som er let tilgængelige og til at betale.
- Vi skal blive bedre til at lave aktiviteter for de unge hvor det ikke handler om at føle og mærke, men at være aktive og deltage i det omgivende samfund.
- I takt med at udfordringerne vokser, italesættes fællesskabet i stigende grad som en del af svaret af mistrivlsen.
- For nogle (især de udsatte) unge kan fællesskaber være med til at skabe mistrivsel
- Mindre skærmtid hos børn og unge (og deres forældre).

## **Radikale Venstre foreslår:**

- At udvalget drøfter hvordan Sundhed, idræt og sundhedsforvaltningen aktuelt arbejder med børns og unges mentale sundhed; hvor ovenstående forslag inddrages.
- At udvalget tænker over og kommer med forslag til, hvad Sundheds, idræt og kulturudvalget kan supplere med, i indsatsen for at børnenes og de unges trivsel bedres? Altså nytænkning omkring børn og unge og deres (mentale) sundhed.
- At udvalget gør sig overvejelser om samarbejdet på tværs mellem forvaltninger kan forbedres; og hvordan.
- At udvalget gør sig overvejelser om den kompleksitet vi har med at gøre (ad tårnet vakler ovenstående), og derfor giver forslag til styrket samarbejde med eksterne interessenter, som kan være til nytte ved fremtidig indsats.

Sundhed, Kultur og Omsorg Udvalgets arbejde og resultatet af indsatsen efterfølgende fremlægges for Randers Byråd, så alle partier har mulighed for at bidrage til arbejdet.

Der forventes udvalget gives kvalificeret data til drøftelsen fra Sundhed, Kultur og Omsorgs forvaltningens side. Arbejdets resultater kan med fordel blive en del af kommende budgetforhandlinger.

## **Bilag**

Mail fra Mogens Nyholm



## Punkt 26: Politik for borgere med særlige behov i høring

27.00.00-P22-1-22

### Resume

*Byrådet har den 13. oktober 2022 (sag 422) godkendt Vision 2030 for Randers Kommune. I forbindelse med visionsarbejdet besluttede Byrådet den 25. april 2022, at der fortsat skal være en "Politik for borgere med særlige behov". "Politik for borgere med særlige behov" er den overordnede ramme og sætter retning for samarbejdet med borgere, der har en funktionsnedsættelse og derfor har behov for støtte fra kommunen. Socialudvalget besluttede den 2. februar 2023 (sag 7) at sende udkast til politikken i høring.*

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

1. at udkast til "Politik for borgere med særlige behov" drøftes.

### Beslutning

Drøftet.

### Sagsfremstilling

Byrådet har den 13. oktober 2022 (sag 422) godkendt Vision 2030 for Randers Kommune. I forbindelse med visionsarbejdet besluttede Byrådet den 25. april 2022 at der fortsat skal være en "Politik for borgere med særlige behov". "Politik for borgere med særlige behov" er den overordnede ramme og sætter retning for samarbejdet med borgere, der har en funktionsnedsættelse og derfor har behov for støtte fra kommunen.

Socialudvalget besluttede den 19. september 2022, at den eksisterende politikken på området fortsat omfatter de centrale indsatsområder, men at der skal ske en tilpasning og justering af "Politik for borgere med særlige behov". I arbejdet med tilpasningen af politikken er kodeks for samarbejdet med borgere og pårørende på handicapområdet samt perspektiver fra socialudvalgets dialog på udvalgsseminar den 19. april 2022, og socialudvalgets møde den 24. oktober 2022 (sag 132). Dermed er der i forslaget fokus på helhed, sammenhæng på tværs og tidlig indsats.

I arbejdet med at opdatere politikken har flere aktører været inddraget, herunder Udsatteråd, Handicapråd, Dialogforum med Dansk Handicaporganisationer og sektor MED. Samtidig er de perspektiver inddraget, som borgere, pårørende, medarbejdere og samarbejdspartnere har bidraget med i forbindelse med udarbejdelse af strategier, aftaler og planer. Endvidere er forvaltningen i Børn og Skole samt Sundhed, Kultur og Omsorg blevet inddraget via en gennemlæsning af den eksisterende politik med henblik på input til den justerede udgave af politikken.

På baggrund af processen med opdateringen af politikken besluttede Socialudvalget den 2. februar 2022 (sag 7) at sende udkast til "Politik for borgere med særlige behov i høring. Høringsprocessen fremgår nedenstående.

Det overordnede formål med politikken er at understøtte borgere med handicap og psykisk sårbarhed i at mestre eget liv. Et vigtigt redskab på vejen dertil er at skabe sammenhæng og helheder i de indsatser denne gruppe af borgere modtager. Målgruppen for politikken modtager ofte ydelser og indsatser fra flere forvaltninger i Randers Kommune og det er derfor vigtigt, at politikken spiller sammen med de øvrige politikområder, som borgerne i målgruppen for denne politik ligeledes er omfattet af, og forankres i de forskellige forvaltninger.

I forhold til Sundheds-, idræts og kulturudvalget er det vigtigt at politikken får et samspil om sundhed og herunder lighed i sundhed for borgerne i målgruppen.

Under politikken findes strategier og aftaler, der beskriver, hvorledes der for de respektive målgrupper bliver arbejdet konkret og sat mål for indsatserne. De konkrete indsatser kan findes i Børnehandicapplanen, Voksenhandicapplanen samt Strategi og aftale for Psykiatri- og Udsatteområdet.

Udkast til politikken er vedlagt sagsfremstillingen.

## Proces- og tidsplan for høring og politisk behandling af Politik for borgere med særlige behov

| Tidspunkt 2023          | Begivenhed                                        |
|-------------------------|---------------------------------------------------|
| 10. februar - 10. marts | Offentlig høring på randers.dk                    |
| 22. februar             | Høring i Handicapråd og Udsatteråd                |
| 6. marts                | Høring i Miljø- og Teknikudvalget                 |
| 7. marts                | Høring i Børne- og familieudvalget                |
| 8. marts                | Høring i Sundheds-, idræts- og kulturudvalget     |
| 14. marts               | Høring Beskæftigelsesudvalget                     |
| 30. marts               | Socialudvalget behandler politikken efter høring. |
| 17. april               | Økonomiudvalget                                   |
| 24. april               | Byrådet                                           |

### Økonomi

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser.

### Bilag

Politikken 190123

## Punkt 27: Gensidig orientering

00.22.04-A00-7-21

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

### Beslutning

Udvalget fik yderligere orientering om studietur og NOVU.  
Orienteringerne blev taget til efterretning.

### Sagsfremstilling

- Video fra Sundhedsstyrelsen vedr. sundhedskompetencer - bilag  
Link til video: <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2022/Sundhedskompetence-i-det-danske-sundhedsvaesen>
- Ny rapport om danskernes rygevaner - bilag
- KL's Social- og Sundhedspolitiske Forum 2023  
Den 11. og 12. maj 2023 afholdes KL's årlige Social- og Sundhedspolitiske forum. KL's Social- og Sundhedspolitiske Forum henvender sig politikere og topledere fra kommuner, regioner, organisationer og foreninger samt ministre og embedsmænd fra ministerier og styrelser som beskæftiger sig med sundhed- ældre og socialområdet. Vedlagt er beskrivelse af indhold på forum den 11. og 12. maj 2023. Fra forvaltningen deltager Thomas Krarup og Christina Breddam.

### Bilag

Orientering om indhold på KL's Social- Sundhedspolitiske Forum den 11. og 12. maj 2023

Sundhedskompetencer

Ny rapport om danskernes rygevaner